HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

נתנו. ג"ז ר"ל ה"ג: **נתינתו.** בגל"ף דל"ת: **נגוד נתפוסיתם.** מפני שנריך נשיחות כפיס כדאמרי' בנרייתא נגמרא: **ונמקדש.** למעלה מרא"ש מפני שמנרכין את העס נשם המפורש וכניהנ למעלה מקשרי נגענותיהס: **שאין מגביה למעלה מן הנין את ידיו.** מפני שהשם כתוב עליו:

גמ' נשיחות כפיס. שיגביהו את ידיהס: **קשיא ליה לרבי יונתן.** אהך גזירה שוה לי נגז"ש ילפת לה מיכא למיפרך מה למלותיס שכן קרבן ליבור כדכתיב (ויקרא ט) וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים וכולן של ליבור כדכתיב קחו שעיר עזים וגו' ורחץ חדש הוה כדכתיב ויוס החדש הרא"ש (שמות מ) והוא היה יוס שמיני למלואים כדתניא נסדר עולם חומו היוס נטל עשר עטרות: **ר' נתן אומר אינו צריך.** משום דפרכה ליה ג"ז מייתי ליה נהקישא: **אף כאן נשיחות כפיס.** ולא מיקשי תו שכן כ"ג דאין מגביהין על ההיקשא: **ובמיב כל הימים.** מיקשי לך תו לחס חדש ועבודת נגוד: **ואיתקש ברכה לשירות.** כלומר ותע"ג דבהמי קרבי לאו ברכה כתיבא אלא שירות לעמוד לשרת בהס ה' הוא וניניו כל הימים ליתקוש ברכה ושירות נקרא מחריני כדאמרי' לעיל לשרתו ולברך בשמו: **כתיב בשמו.** (ו) **בשם המיוחד.** כתיב: **בכל המקום אזכיר את שמי.** וכי בכל מקום אס המיוחד אזכיר והא כתיב זה שמי וזה זכרי לא כשמי נכתב אני נקרא (פסחים דף נ.) ועוד וכי בכל מקום שכינה נאה ושורה לכתיב נאה אליך והוא לא יחד מקום להזכרת השם: **מסורס הוא.** מהופך. בכל המקום אשר אזכיר את שמי אליך נאהל מועד שנמדבר ובשילה ובבית עולמים: **או אינו אלא בכניני.** שיהא הלל אומר אשר אזכיר את שמי עליך נאהל מועד שנמדבר ובשילה ובבית עולמים ולא בכל הימים מקיש בניו לו מה הוא בנשיאות כפים אף בניו בנשיאות כפים וכתיב כל הימים ואיתקש ברכה לשירות ותניא אידך כה תברכו את בני ישראל [8]בשם המפורש אתה אומר בשם המפורש או אינו אלא בכינוי ת"ל [7]ושמו את שמי שמי המיוחד לי יכול אף בגבולין כן נאמר כאן ושמו את שמי ונאמר להלן [8]לשום את שמו שם מה להלן בית הבחירה אף כאן בבית הבחירה רבי יאשיה אומר אינו צריך הרי הוא אומר [9]בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך בכל מקום ס"ד אלא מקרא זה מסורס הוא בכל מקום אשר אבוא אליך וברכתיך שם אזכיר את שמי והיכן אבוא אליך וברכתיך בבית הבחירה תניא אידך כה תברכו את בני ישראל אין לי אלא בני ישראל גרים נשים ועבדים משוחררים מנין ת"ל [2]אמור להם לכולהו תניא אידך כה תברכו [3]פנים כנגד פנים אתה אומר פנים כנגד פנים או אינו אלא פנים כנגד עורף ת"ל אמור להם כאדם האומר לחבירו תניא אידך כה תברכו [4]בקול רם או אינו אלא בלחש ת"ל אמור להם כאדם שאומר לחבירו אמר אבייך [5]נקטינן לשנים קורא כהנים ולא' אינו קורא כהן שנא' אמור להם לשנים ואמר רב חסדא נקטינן כהן קורא כהנים ואין ישראל קורא כהנים שנאמר אמור להם אמירה

ונאמר להלן אלה יעמדו לברך. מימה מדרכה מימא ונמר להלן ומכלת ושבעת ומרכת מה להלן נכל נשון כדממר לעיל (דף נג.) וי"ל דמסתברא ליה טפי למילף נרכת כהניס מנרכת הר גריזים דשמיהן מפורש נמורה להנרכות עלמן נמי מפורשות שהיה היפך הקללות המפורשות מרוב המיס לנרכה מכל נשון נרכת המזון מינה מפורשת נמורה: **ורבי** יהודה **אומר** הרי הוא אומר כה. מכל נרכנן לף ממע להו עיכובא כה מלא ככה:

קשיא ליה לר' יונתן. מיהו לשון הנריימא מלא לשון פי' הגמרא וה"ג לה נסיפרי ר' יונתן מומר מי מה להלן וכו': **וכתיב** כל הימים. מימה מכמי עבודת יחיד מהיכא לן לתיתרי לתיכא נשיחות כפיס והא נכל הימים מיכא נמי עבודת נמור כגון תמיד ונראה דומיא לדכרי הכל לימעיט עבודת יחיד מנשיחות כפיס ור' יונתן נמי מגב שיטפיה נקט ליה ולא הוה נשיחות כפיס נכל יום מלא נעבודת תמיד כדתנן נפ"ק דסדר תמיד (דף נב:) ללמד שנתנו מיבריס על גבי כנש ומלמוש ידלו ונמו להן ללמת הגזית אמר להן הממונה נרכו נרכה אחת והס נרכו קלמו עשרת הדנרות שמע ויהיה מס שמוע ויאמר ונרכו את העס ג' נרכות אמת ויציב ועבודה ונרכת כהניס והוא הדין נמוספין ונתמיד

סל דין הערניס:

ואיתקש ברכה לשירות. לעיל קמי דקאמר מקיש נניו לו לימת לעניו שירות דוקא ליתקוש להכי קאמר כיון דליתקוש לשירות הוא הדין לנרכה דהא ליתקוש נרכה לשירות: **או אינו אלא בכיניו.** רניעו הלל פי' נספרי בכינוי כגון אל תלהיס נצאות ולא מסתבר דהיכי תיסק אדעתא לשבועי קרא למימר יברכך אלהיס במקום שם נן מרנע לותיות אלא בכינוי יש לומר מקראתו נאל"ף ל"ת: **הרי הוא אומר בכל המקום אשר אבא אליך וברכתיך.** הכי מני נספרי בכל מקום אשר אני נגלה אס תהא מזכיר את שמי ואיניו דקאמתמה הכא בכל מקום ס"ד וכי בכל מקום אשר אני מצוה שמי להזכיר דהיינו לפילו נגבולין תנרכו דנכל מקום אשר אחא אליך משמע אני נעצמי שיהא אס גילוי שכינה אלא מקרא מסורס הוא בכל מקום אשר אחא אליך שאני נגלה אס אס אני מצוך להזכיר שמי המיוחד לי והיינו דוקא נבית הנחירה והיינו דקתני נספרי בכל מקום אשר אני נגלה אס תהא מזכיר את שמי ונראה דמזה הטעם נמנעו כהניס לנרך נשם המיוחד משמת שמעון הצדיק דלמתרי נפרק טרף נקלפי (יומא דף לט:) לפי שלא זכו שוב לגילוי שכינה ונראה לר"י כהן שנירך נרכת כהניס ויציבה לא עשה ולא כלום הוציל ומיתקוש נרכה לשירות וגבי שירות אמר נפ"ב דזנחים (דף כג:) דיוצא מחלל עבודה הילכך לף כאן צריך לחזור ולנרך מעומד: **או אינו אלא בלחש.** מימה לר"י אמאי לא נפקא לן מיניה מג"ש דנרכה נרכה מהר גריזים מה להלן נקול רם ומצינו למימר דלא מיצטריך אלא לר"י דלא יליף ליה מגזירה שוה אלא מכח: **לשנים** קורא כהנים. בירושלמי פרק אין עומדין אמר רב חסדא צריך שיהא המזן יאראל רב נחמן בר יצחק אומר אס היה כהן ג' אומר כהן שניס אומר כהניס אמר רב חסדא אפי' כהן קורא כהניס אמין קורא כהניס אלא לאותו האבט

ככתבו ובמדינה בכינויו [1]במדינה כהנים נושאים את ידיהן כנגד כתפיהן [2]ובמקדש על גבי ראשיהן [3]חוץ מכהן גדול שאינו מגביה את ידיו למעלה מן הציץ ר' יהודה אומר אף כהן גדול מגביה ידיו למעלה מן הציץ שנאמר [1]וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם: **גמ'** תנו רבנן [2]כה תברכו [3]בלשון הקודש אתה אומר בלשון הקודש או אינו אלא בכל לשון נאמר כאן כה תברכו ונאמר להלן [3]אלה יעמדו לברך את העם מה להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש רבי יהודה אומר אינו צריך הרי הוא אומר כה עד שיאמרו בלשון הזה תניא אידך כה תברכו [4]בעמידה אתה אומר בעמידה או אינו אלא אפי' בישיבה נאמר כאן כה תברכו ונאמר להלן אלה יעמדו לברך מה להלן בעמידה אף כאן בעמידה ר' נתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר [4]לשרתו ולברך בשמו [5]משרת בעמידה אף מברך בעמידה ומשרת גופיה מנלן [6] דכתיב [5]לעמוד לשרת תניא אידך כה תברכו בנשיאות כפים אתה אומר בנשיאות כפים או אינו אלא שלא בנשיאות כפים נאמר כאן כה תברכו ונאמר להלן [6]וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם מה להלן בנשיאות כפים אף כאן [7]בנשיאות כפים קשיא ליה לר' יונתן אי מה להלן כהן גדול וראש חודש ועבודת ציבור אף כאן כהן גדול וראש חודש ועבודת ציבור ר' נתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר [5]הוא ובניו כל הימים מקיש בניו לו מה הוא בנשיאות כפים אף בניו בנשיאות כפים וכתיב כל הימים ואיתקש ברכה לשירות ותניא אידך כה תברכו את בני ישראל [8]בשם המפורש אתה אומר בשם המפורש או אינו אלא בכינוי ת"ל [7]ושמו את שמי שמי המיוחד לי יכול אף בגבולין כן נאמר כאן ושמו את שמי ונאמר להלן [8]לשום את שמו שם מה להלן בית הבחירה אף כאן בבית הבחירה רבי יאשיה אומר אינו צריך הרי הוא אומר [9]בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך בכל מקום ס"ד אלא מקרא זה מסורס הוא בכל מקום אשר אבוא אליך וברכתיך

משלהם

תורה אור השלם

1. וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָיו
אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם וַיֵּרֶד
מֵעֲשֹׂת הַחַטָּאת וְהָעֹלָה
וְהַשְּׁלָמִים: ויקרא ט כב
2. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל
בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר
לָהֶם: במדבר ו כג
3. אֵלֶּה יַעַמְדוּ לְבָרֵךְ אֶת
הָעָם עַל הַר גְּרִזִים
בָּעָבְרָכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן
שִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה
וְיִשָּׂשכָר וְיוֹסֵף וּבִנְיָמִן:
דברים כז יב
4. בָּעֵת הַהִוא הִבְדִּיל יְיָ
אֶת שֵׁבֶט הַלֵּוִי לָשֵׂאת
אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְיָ לַעֲמֹד
לִפְנֵי יְיָ לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ
בִּשְׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
דברים י ח
5. כִּי בוֹ בָּחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ
מִכָּל שְׁבָטֶיךָ לַעֲמֹד
לְשָׁרֵת בְּשֵׁם יְיָ הוּא וּבָנָיו
כָּל הַיָּמִים: דברים יח ה
6. וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָיו
אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם וַיֵּרֶד
מֵעֲשֹׂת הַחַטָּאת וְהָעֹלָה
וְהַשְּׁלָמִים: ויקרא ט כב
7. וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם:
במדבר ו כז
8. כִּי אִם אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
מִכָּל שִׁבְטֵיכֶם לָשׂוּם אֶת
שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ
וּבָאתָ שָׁמָּה:
דברים יב ה
9. מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה
לִי וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת
עֹלֹתֶיךָ וְאֶת שְׁלָמֶיךָ אֶת
צֹאנְךָ וְאֶת בְּקָרֶךָ בְּכָל
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת
שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ
וּבֵרַכְתִּיךָ: שמות כ כ

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומיתקש וכו' נשמו הס"ד ותמ"ש מ"ש **בשם המפורש** נשם המיוחד: (ב) ד"ה לשנים וכו' להתפלל הא דתמרי' וכו' זו כי'. נ"ב ס"ל ואינו נכלל ברכה הא דאמרינן כה תברכו פנים נפנים:

גליון הש"ס

גמ' דכתיב לעמוד לשרת. מה דקשה הא נשותו קרא עלמו נפ' עקב כתיב לעמוד ולנרך נשמו. עי' נספר זית רענן פ' עקב ונתוספות שנות יעקב מ"ע סי' ס'. וכמ"ג מ"ע מלוה כ' כתב להיתר וכ' נמן נפקא ליה עלמיה מדכתי' לעמוד לשרתו ולנרך נשמו עכ"ל וע"ע ועי' תוספות מנחות דף קט ע"ב ד"ה לף:

מוסף רש"י

נקטינן. מסורת מתנותינו, מנהג מרנותינו (ערובין ה.).

תוספות שאנץ

מה משרת נעמידה אף מברך נעמידה י"מ דכהן נעל תשובה ראוי הוא לדוכן ולא מקשי ליה לפסול עבודה דכהן שנשתמד דכתיב לא יקרב אלי לשרתני ותנן נפ' נתרא דמנחו' כהנים ששימשו נבית חוניו לא ישמשו נירושלם הא נגוב וגבצון מותרין וכ"ש נזמן הזה לדוכן ואמרי' נמי התם הרי אלו כבעלי מומין ולא מצינו בשום מקום שבעל מום שפסול לדוכן אלא א"כ היו מומין שבגלוי שהעולם מסתכלין בו. אף נניו נשיאות כפים ולא תקשי תו שכן כהן גדול דאין משיבין על ההיקש וכתיב כל הימים ואל תקשי לך תו ראש חדש ועבודת צבור ל"ה: לשנים קורא כהנים לנרך שליח צבור כשנמר נרכת הודאה (עד חרץ מבית הכנסת) ל"ה:

לב א מיי' פי"ד מהל' תפלה הלכה ג סמג עשין ג טוש"ע ס"ח סי' קכח סעיף יב וכרב אלפס פרק הקורא את המגילה דף רעד. וכולם"ס שם סימן י"ח:

לג ב ג מיי' שם פ"ג ט:

לד ד ה מיי' שם הלכה ט:

יח ומסג שם טוש"ע שם סעיף יד וכרב אלפס שם וכרא"ש שם:

לה ו מיי' פ"ב מהל' תפלה מקדש הלכה טז ח:

לו ז ח מיי' פי"ד מהל' נשיאות כפיס הלכה י יח [טוש"ע שם סעי' יח]:

לז ט מיי' שם הל' ג [יח]

יט מסג עשין כ טוש"ע ס"ח סי' קכח סעיף י:

לח י מיי' שם הלכה יח טוש"ע שם סעיף יד:

לט כ מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף י: